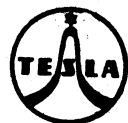
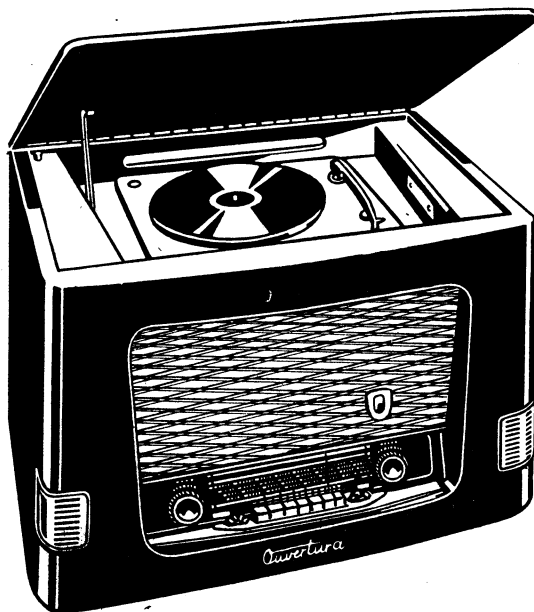

NÁVOD K OBSLUŽE GRAMORADIA TESLA „OUVERTURA 1004“

Jste majitelem moderního gramoradia „OUVERTURA“. Abyste plně využil všech jeho zařízení a byl s ním dlouho spokojen, pročtěte si pozorně tento návod — poví Vám vše, co k tomu potřebujete.

Pohled na gramoradio.

JAK UVÉST GRAMORADIO DO CHODU

Po vybalení gramoradia vyšroubujte 3 šrouby, kterými je přichycena zadní stěna a vysuňte ji ze zářezu v horní části skříňe.

DŮLEŽITÉ!

Při odejmuté zadní stěně a během jakýchkoliv větších zásahů nepřipojujte z bezpečnostních důvodů nikdy přístroj na síť. Přístroj byl v továrně přesně vyvážen, proto netočte a nehýbejte součástkami, umístěnými uvnitř přijímače.

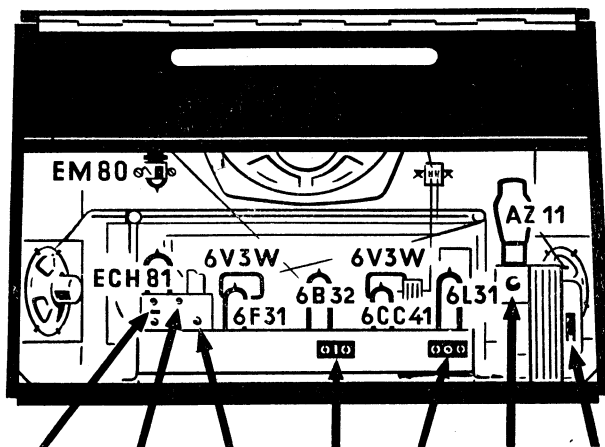
ELEKTRONKY

Přesvědčte se podle obrázku, zda jsou elektronky na svých místech. Normálně jsou elektronky zasazeny do objímek již v továrně. Kdyby

snad byla některá ze své objímky vysunuta, nebo kdyby bylo nutno některou nahradit, postupujte takto: elektronku natočte tak, aby její přívodní kolíčky stály přesně nad otvory v objímce a pak ji zasuňte do objímky. Elektronku lze vyjmout prostým vytažením. Při vyjímání elektronku nepačte ani nenatáčejte, mohli byste ji snadno zničit. Při osazování přijímače optickým indikátorem vyladění EM 80 (EM 81) vysuňte elektronku i s objímkou zpod přídržné zpružiny na ozvučnici.

ŽÁROVKY

Při výměně některé stupnicové žárovky 6 V/3W (typové označení 5713), rozehněte mírně kontaktní pera a žárovku vytáhněte. Novou žárovku zasuňte jedním koncem do otvoru v kontaktním peru a žárovku mírným tlákem zasuňte do otvoru v protilehlém kontaktním peru tak, aby nevypadla. Stejným způsobem vyměňte žárovky, osvětlující prostor, v němž je uložen gramofon. Nejdříve však odšroubujte krycí sklíčka.

zásuvka pro magnetofon

antena uzemnění

zásuvka pro gramofon

zásuvka pro vedlejší reproduktor

volič napětí

tepelná pojistka

Pohled dovnitř přístroje.

PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Před připojením na síť je nutno dbát, aby byla vždy přišroubována zadní stěna. Přístroj lze napájet pouze ze střídavé sítě o napětí 120 nebo 220 V a kmitočtu 50 c/s. Než zasunete vidlici přívodní šňůry do síťové zásuvky, přesvědčte se, je-li přístroj přepnut na napětí sítě Vašeho bytu. Údaj o druhu proudu ve svém bytě zjistíte nejlépe podle štítku elektroměru. Volič síťového napětí musí být postaven tak, aby otvorem v zadní stěně byl viditelný údaj napětí Vaší přípojky. Kdyby údaj v otvoru nesouhlasil

s napětím sítě, vysuňte kotouček voliče (viz obr.) a natočte ho tak, aby číslo žádaného napětí bylo nahoře a pak kotouček opět zasuněte.

POJISTKA

Přístroj je proti vážnějšímu poškození elektrickým proudem chráněn tepelnou pojistkou. Přetaví-li se pojistka, smí být nahrazena novou teprve po odstranění závady.

PŘIPOJOVACÍ ZDÍRKY

Prívod od anteny zasuněte do zdířky označené Ψ , prívod od uzemnění do zdířky označené Φ . Na zdířky označené $\square$ můžete připojit další nízkohomový reproduktor (impedance 5 Ohmů) tedy reproduktor bez výstupního transformátoru. Zdířky vedle antény a uzemnění označené $\oplus$ je možno použít k připojení jiných záznamových přístrojů, zvláště magnetofonu.

ANTENA A UZEMNĚNÍ

Chcete-li přístroj plně využít, připojte jej na dobrou vnější antenu, neboť příjem, kterého dosáhnete, závisí velkou měrou na použité anteně a uzemnění. Dobrá antena má být zavěšena co možno nejvýše ve volném prostoru, v délce 20—25 m (i se svodem).

V oblastech zamořených poruchami doporučuje se použít anteny se stíněným svodem; pak je však nutno prodloužit antenu o stejnou délku, jakou má její stíněná část. Antenu umístěte pokud možno daleko od rušivých zdrojů (elektromotorů, vedení silnoproudých, telefonních drátů atd. a od kovových žlabů, střech a okapů). Přístroj postavte co nejbližší k místům, kde je antena zavedena dovnitř místnosti.

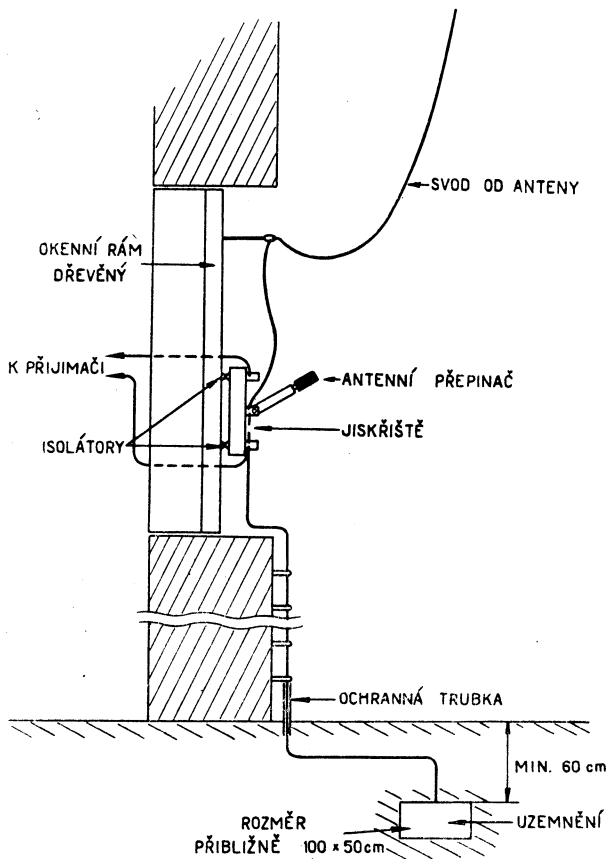
Z nouze nebo při jiných podmínkách stačí k příjmu silných vysilačů také náhražková nebo pokojová antena. Rovněž uzemňovacího vedení lze použít jako anteny; v tom případě zůstává uzemňovací zdířka volná. Uzemnění provedte měděným drátem o průměru asi 1,5 mm a vedte jej co nejkratší cestou k uzemňovací desce, k trubce nebo k vodovodnímu potrubí. Uzemňovací desku nebo trubku nutno zakopat nebo zarazit do země, aby dosahovala stále vlhké půdy. Uzemňujete-li na vodovodní potrubí, je třeba trubku v místě připojení leskle oškrabat a použít dobře přiléhající svorky.

PŘIPOMÍNKA

Použije-li se venkovní anteny, musí být její stavba provedena podle předpisů Státního úřadu pro vynálezy a normalisaci - EŠČ 1950, část XXII a chráněna proti účinkům atmosférické elektřiny podle československé normy ČSN 34 2214. Antena se chrání jiskřištěm nebo uzemněním anteny, je-li tato mimo provoz. Doporučuje se použít páčkového antenního pře-

pínače s vestavěným hřebítkovým jiskřištěm. Přepínač musí být umístěn před vstupem do budovy. Uzemňovací vodič musí být veděn po vnější straně budovy přímo do země (viz obr.) nebo na svod hromosvodu, avšak vždy alespoň o 1 m níže než je antenní přepínač.

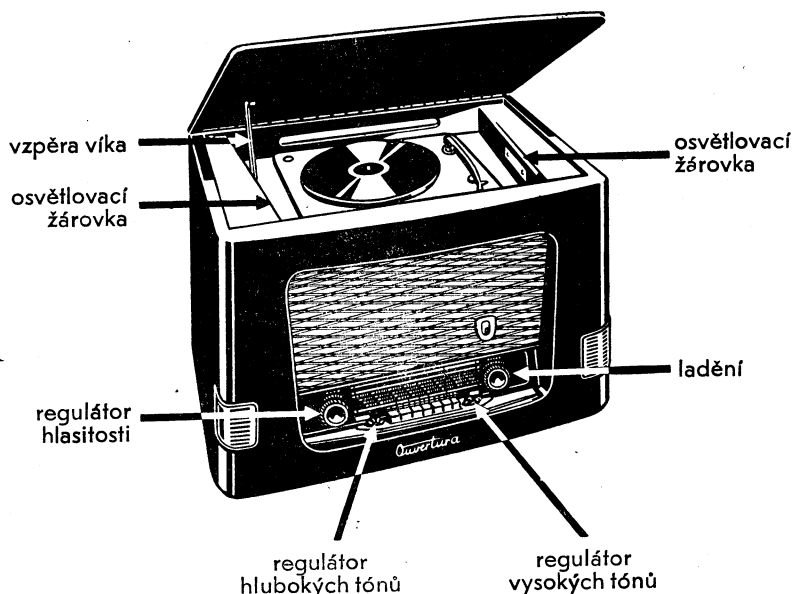
Antenní přepínač ani uzemňovací vodič nesmí ležet na hořlavé konstrukci (dřevo, heraklit, hobra a pod.)

Umístění přepínače a uzemňovacího vedení.

Odstavec „Přípomínka“ nepovažujte za stavební pokyn, nýbrž jen za odvolání se na platné předpisy ČSN, jejichž neznalost (tedy i nedodržování) může být příčinou požáru a s ním spojené škody na Vašem majetku. Na základě uvedeného Vám doporučujeme, abyste instalaci anteny pověřil přiměřeně kvalifikovanou silu (na př. komunální podnik). Upozorňujeme, že Váš přijímač bude správně pracovat i s antenou, která bezpečnostním předpisům neodpovídá.

OBSLUHA PŘÍSTROJE

Prvky k obsluze

TLAČÍTKOVÝ PŘEPINÁČ (uprostřed pod ladící stupnicí)

Je-li přístroj připraven k provozu podle předchozích pokynů, zapněte jej stisknutím tlačítka příslušného vlnového rozsahu, ve kterém pracuje žádaný vysilač. Zapnutí přístroje je indikováno rozsvícením žárovek za ladící stupnicí.

Při změně vlnového rozsahu nebo má-li být přístroj přepnut z rozhlasového provozu na provoz s gramofonem, případně s jiným záznamovým přístrojem, stačí pouze stisknout příslušné tlačítko.

Zapnutý rozsah nebo druh provozu je indikován rozsvícením okénka s označením nad příslušným tlačítkem.

Přístroj je přepnut po stisknutí tlačítka s označením:

- „KV 1” na prvý rozsah krátkých vln (16,6—27,2 m)
- „KV 2” na druhý rozsah krátkých vln (27,2—51,7 m)
- „SV 1” na prvý rozsah středních vln (185—328 m)
- „SV 2” na druhý rozsah středních vln (328—565 m)
- „DV” na dlouhovlnný rozsah (1000—2000 m)
- „Gramo” na provoz s gramofonem
- „♫” na provoz s magnetofonem (nebo jiným záznam. přístrojem)

Přístroj vypnete stisknutím tlačítka označeného „O”.

Programy hlavních československých vysílačů zachytíte na těchto vlnových rozsazích:

Praha I	na druhém rozsahu středních vln	(SV 2)
Praha II	na prvním rozsahu středních vln	(SV 1)
Brno	na prvním rozsahu středních vln	(SV 1)
Bratislava	na prvním rozsahu středních vln	(SV 1)
Ostrava	na prvním rozsahu středních vln	(SV 1)
Vysílač Československo	na rozsahu dlouhých vln	(DV)

REGULÁTOR HLASITOSTI (knoflík na levé straně stupnice)

Otáčením knoflíku ve směru pohybu hodinových ručiček se zvětšuje hlasitost přednesu, otáčením v opačném směru zmenšuje.

LADĚNÍ (knoflík na pravé straně ladící stupnice)

Jsou-li elektronky zahřáty (asi 15 vteřin po zapnutí přístroje) a zvolen příslušný vlnový rozsah, nařídíte otáčením knoflíku stupnicový ukazatel tak, aby se kryl s políčkem nebo ukazoval přibližně vlnovou délku vysílače. Optický ukazatel vyladění (magické oko) Vám usnadní správné a přesné vyladění. Přístroj je přesně naladěn, přiblíží-li se zeleně svítící plošky ukazatele co nejvíce k sobě.

Teprve po správném vyladění upravte přednes levým knoflíkem na žádanou hlasitost. Během ladění má být regulátor hlasitosti nařízen na malou hlasitost, abyste šumem a praskáním nerušili zbytečně sebe a své sousedy.

Při ladění slabých a vzdálených vysílačů je důležitá též poloha zapuštěného knoflíku vpravo vedle tlačítek. Ladění je nejpřesnější (největší odladivost), když je tento knoflík nastaven poblíž levé krajní polohy. To platí hlavně pro ladění slabých a vzdálených vysílačů a pro hledání vysílačů na krátkých vlnách (tlačítka označená KV 1 a KV 2), kde musíte ladit velmi opatrně a pomalu. Teprve zachytíte-li dosti silný vysílač, můžete pravý zapuštěný knoflík vedle tlačítek pootáčet doprava tak dlouho, pokud to dovolí rušení šumem nebo sousedními vysílači. Natáčením knoflíku doprava dosáhnete přirozenějšího přednesu. Úplné vytočení knoflíku doprava se doporučuje jen při příjmu silných a nerušených vysílačů, hlavně vysílačů místních.

PŘÍJEM KRÁTKÝCH VLN

Krátké vlny mají tu přednost, že můžete přijímat vysílače z velkých vzdáleností za poměrně malého rušení příjmu atmosferickými poruchami, které zvláště v létě znemožňují poslech na středních a dlouhých vlnách. Příjem na krátkých vlnách není však tak stálý a spolehlivý, jako na vlnách delších. Rovněž se liší podmínky příjmu na různých pásmech. Vlny kratší než 20 m.

(pásmo 16 a 19 m) jsou t. zv. vlny denní. Vysílací stanice na těchto vlnách můžete nejlépe přijímat, je-li dráha jejich šíření převážně ozářena denním světlem. Vysílače s vlnovou délkou mezi 25—35 m (pásmo 25 a 31 m) jsou dobře slyšitelné ve dne i v noci. Vysílače s délkou vlny kolem 50 m (pásmo 41—49 m) jsou vysílače noční, jejichž příjem se daří na větší vzdálenosti, není-li dráha, kterou musí překlenout, ozářena denním světlem.

NAŘÍZENÍ SPRÁVNÉ JAKOSTI PŘEDNESU

(zapuštěné knoflíky po stranách tlačítek)

Aby bylo možno přizpůsobit přednes individuálnímu vkusu posluchače, korigovat poměr vysokých a hlubokých tónů v reprodukci nebo k zmírnění rušení interferencí nebo bručením potlačit výšky nebo hloubky, je přijímač opatřen po obou stranách tlačítek dvěma malými zapuštěnými knoflíky, kterými lze odděleně řídit hluboké a vysoké tóny.

Správné seřízení vyžaduje jistotu, zkušenost a hudební sluch a proto nechybíte, necháte-li oba knoflíky z počátku asi ve střední poloze.

Levým knoflíkem se řídí zesílení hlubokých tónů, pravým vysokých tónů. V předešlém odstavci bylo vysvětleno, jak se má používat pravého knoflíku, ovládajícího zesílení výšek při ladění. Stane-li se Vám, že některý vysílač je rušen pískáním, bude lépe pootočiti tento knoflík více doleva. Je-li však příjem čistý, bez šumu a dost silný, snažte se poslouchati při nastavení knoflíku doprava. Tak si zajistíte nejlepší poslech.

Levý knoflík (k zesílení hlubokých tónů) bývá obvykle správně nastaven mezi středem a svou pravou polohou. Jestliže má přijímaný vysílač mnoho hlubokých tónů, je reprodukce dunivá, nebo máte dojem, že přístroj hučí. Pak musíte otočením doleva trochu opravit reprodukci. Naopak zase chcete-li v hudbě zdůraznit basové nástroje a bubny, pootočte knoflíkem více doprava. Při poslechu přednášek, divadelních i rozhlasových her, docílíte nejlepší srozumitelnosti slova, když levý knoflík pootočíte více doleva a pravý knoflík doprava.

PŘEHRÁVÁNÍ GRAMOFONOVÝCH DESEK

Přístrojem lze přehrávat jak gramofonové desky standardního typu, tak i dlouhohrající desky s mikrozáznamem, neboť tónové clony umožňují vhodnou úpravu kmitočtové charakteristiky nízkofrekvenční části přístroje. Před samotným přehráváním uvolněte nejprve dva vroubkované šrouby po stranách gramofonu označené červenou tečkou. Šrouby povoluje otáčením proti směru hodinových ručiček tak dlouho, až gramofon vystoupí asi 1 cm nad dřevěnou desku a volně se pohybuje všemi směry. Gramofonovou desku položte opatrně na unášecí kotouč. Podle druhu přehrávané desky nařídte nejdříve přepínačem rychlosti, umístěným na gramo-

fonovém chassis, příslušný počet otáček (zařazenou rychlost označuje barevný bod) a přepínačem přenosky druh záznamu; (poloha označená zeleným bodem přísluší standardnímu záznamu, červeným bodem mikro-záznamu). Po stisknutí tlačítka označeného „D“ posuňte raménko přenosky doprava až se rozběhne gramofonový motor a pak opatrně položte hrot přenosky do vnější drážky desky. Sílu a zabarvení reprodukce si naříďte knoflíky na přední stěně přístroje (levým knoflíkem na stupnici sílu, zapaštěnými knoflíky po stranách tlačítek zabarvení reprodukce). Při reprodukci doporučujeme zavřít víko skříně. Jakmile dostihne raménko přenosky vnitřního okraje zvukového záznamu, gramofonový motor samičině vypne. Při transportu přístroje neopomeňte přenosku přivázat ke stojánku; gramofon opět rukou přitiskněte ke dřevěné desce a otáčením vroubkovaných šroubů ve směru hodinových ručiček jej upevněte tak, aby se nepohyboval. Jinak by se mohlo stát, že by gramofon vyskočil z pružných závěsů a poškodil se. Upevňovací šrouby zůstávají pevnou částí gramofonu a nelze je odejmout. Nebudete-li delší dobu gramofon používat, doporučujeme Vám nastavit přepínač otáček do některé mezi-polohy, aby se přítláčný gumový kotouč nedeformoval.

PŘIPOJENÍ MAGNETOFONU

Spojíte-li vstup magnetofonu se zásuvkou přístroje označenou , můžete zaznamenat na pásek magnetofonu program rozhlasového vysíláče nebo program nahraný na gramofonové desce. Při zaznamenávání (nahrávání) nastavte regulátor hloubek asi do střední polohy. (Jinak se řiďte pokyny uvedenými v návodu pro obsluhu magnetofonu). Spojíte-li výstup magnetofonu se zásuvkou přístroje označenou „B“, lze po stisknutí stejně označeného tlačítka reprodukovat program nahraný na magnetofonovém pásku.

NĚKOLIK POZNÁMEK

Přístroj byl před odesláním pečlivě přezkoušen a budete-li dbát přesně návodu, poskytnete dobré výsledky. Kdyby však proti očekávání nepracoval správně, vyzkoušejte:

1. zda je v zásuvce proud a má-li v ní vidlice přívodní šňůry dobrý dotyk,
2. není-li vypadlá nebo přerušená tepelná pojistka (viz obrázek),
3. je-li připojena správně antena a uzemnění,
4. je-li přijímač správně osazen elektronikami a mají-li tyto dobrý kontakt v objímkách. Nezapomejte-li se některá z elektronek po několika minutách provozu, je pravděpodobně vadná a nutno ji nahradit jinou,
5. nezapomeňte, že správně neskreslené reprodukce je dosaženo při přibližně střední poloze regulátorů výšek a hloubek. Regulátorů je třeba proto používat jen tehdy, kdy vysílací stanice, případně gramofonová deska potřebuje zvukové korekce.

Při eventuálních závadách obraťte se na nejbližší opravnu, pověřenou prováděním záručních oprav, jejíž adresu Vám ochotně sdělí každá prodejna rozhlasových přijímačů.